

همکاری همه‌جانبه

برای ضدعفونی مدارس

📌 سال تحصیلی جدید از نیمه شهریور به‌طور رسمی آغاز می‌شود که نحوه بازگشایی و فعالیت مدارس در پروتکلی که مطابق شرایط تنظیم شده، درج شده است، بخشی از این دستورالعمل مربوط به نحوه ضدعفونی کردن فضای مدرسه و رعایت بهداشت در خوابگاه‌های مدارس شبانه‌روزی است، موضوعاتی که ذهن خانواده‌ها به شدت درگیر آن است. بخش دیگر نیز مربوط به آموزش‌هایی است که باید به دانش‌آموزان داده‌شود تا بتوانند دست به خود مراقبتی بزنند. این بخش از پروتکل مربوط به بازگشایی مدارس تا چند روز آینده در جلسه‌ای نهایی و ابلاغ می‌شود، بخشی که حفظ سلامت دانش‌آموزان در محیط مدرسه منوط به رعایت آن است.

در این دستورالعمل پیش‌بینی شده است که قبل از حضور دانش‌آموزان باید محیط مدرسه ضدعفونی شود؛ اما در برخی فضاها به واسطه تماس‌های مکرر همچون سرویس‌های بهداشتی و آبخوری ضدعفونی‌ها باید به‌تناسب صورت بگیرد. این کار نه با عدد که به تناسب فضای موجود و استفاده مکرر از آن در این

پروتکل تعیین شده‌است.

نحوه اجرای این پروتکل هم به عهده مدیریت مدارس و انجمن اولیا و مربیان گذاشته‌شده که باید از طریق عوامل اجرایی مدرسه از جمله واحدهای خدماتی صورت بگیرد. البته باید به این نکته هم توجه داشته باشیم که در برخی مدارس به لحاظ نیروهای خدماتی دچار کمبود هستیم و لازم است از طریق انجمن اولیا و مربیان، کار را به صورت ستادی و مرکزی انجام بدهیم.

مواد ضدعفونی‌کننده و شوینده‌هایی که استانداردهای لازم را از سازمان غذا و داروی وزارتخانه بهداشت و درمان دارند برای ضدعفونی مدارس استفاده می‌شود. نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه نیز به عهده کارشناسان وزارت بهداشت و البته کارشناسان آموزش و پرورش است و قرار است از ظرفیت نهادهایی همچون شهرداری یا بسیج نیز استفاده شود؛ یعنی دو نهادی که خود نیز در استان‌ها اعلام آمادگی کرده‌اند، چه از لحاظ تأمین مواد لازم و چه از بابت انجام فرایند ضدعفونی مدارس.

البته این همکاری‌ها در استان‌های مختلف متفاوت است. در این موضوع اما همکاری خانواده‌ها نقش اساسی و مهمی دارد. هرقدر هم در موضوع بازگشایی مدارس بخواهیم دستوری عمل کنیم، اما راهنمایی و همکاری خانواده‌ها در اجرای این شیوه‌نامه نقش بسیار مهمی دارد چرا که بسیاری از مدارس ناخواسته محدودیت‌هایی دارند. به عنوان مثال چه بخواهیم چه نخواهیم برخی فضاهای فیزیکی در مدارس استاندارد نیست، ضمن این‌که کنترل حضور بچه‌ها در این فضاها کار را کمی با مشکل رو به‌رو می‌کند. همین است که کمک خانواده‌ها در اجرای این شیوه‌نامه می‌تواند مهم جلوه‌کند.

سعی کردیم در برخی موارد همچون مدارس استثنایی تراکم کلاس‌ها را کاهش بدهیم. در کلاس‌های متراکم‌تر هم سعی کردیم رعایت فاصله فیزیکی را بر اساس مساحت کلاس‌ها تنظیم کنیم. به عنوان مثال یک کلاس ۲۰ متری را با ۲۴ دانش‌آموز تشکیل بدهیم. 📌

ماموریت جدید معاونان آموزش و پرورش

محسن حاجی میرزایی، وزیر آموزش و پرورش در احکام جداگانه‌ای به اعضای شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش به دلیل اهمیت بررسی میزان آمادگی استان‌ها برای شروع سال تحصیلی جدید و رفع موانع و مشکلات احتمالی به معاونان وزارت آموزش و پرورش مأموریت داد با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در فاصله ۲۶ تا سی‌ام مرداد در استان‌های کشور حضور یابند و پیشرفت امور را اعلام کنند. / جام‌جم دیلی

مریم خبار
جامعه

📌 ۳۰ مرداد که از راه برسد قدمت کرونا در کشورمان شش ماهه شده و ۱۵ روز بعدش که یکی از روزهای ماه هفتم درگیری ما با کروناست مدارس باز می‌شود. امسال سال تحصیلی ۱۵ روز زودتر از همیشه آغاز می‌شود و اول مهر دانش‌آموزان ما از نیمه شهریور خواهد بود. این یعنی که امسال خیلی چیزها به هم ریخته و آنی که جلوست و به همه چیز سر و شکل می‌دهد ویروس کروناست و آنی که عقب و دنباله‌روست ماییم. کرونا سال تحصیلی ۹۸_۹۹ را حسایی به‌هم ریخت و مدارس را به طرز بی‌سابقه‌ای تعطیل کرد، آموزش‌ها هم برای مدتی مختل شد و این اختلال در برخی مناطق و برخی جغرافیاهای محروم کشور حتی تا آخرین روزهای سال تحصیلی کشدار شد. ماجرای در دسترس نبودن اینترنت، قطعی‌های مداوم آن و در دسترس نبودن تجهیزات را حالا دیگر هر کسی که دانش‌آموزی در خانه و خانواده داشته، شنیده‌است؛ بماند آنهایی که مصداق این محرومیت‌ها بوده‌و آن را با گشت و پوست و خونشان لمس کرده‌اند چه لطمه‌های آموزشی‌ای از آن خوردند. با این‌که تضمینی نیست کرونا تا ۲۰ روز دیگر که سال

روز بازگشایی

۱۵ شهریور امسال، شنبه روزی است که معلوم نیست مدارس چند شهر و شهرستان و روستا در آن موفق می‌شوند در وضعیت سفید قرار بگیرند و در نتیجه مراسم روز بازگشایی مدارس را حضوری جشن بگیرند. در پروتکل پیش‌بینی شده اگر وضعیت منطقه‌ای سفید باشد همه دانش‌آموزان مثل سال‌های گذشته در آیین آغاز سال تحصیلی شرکت خواهند کرد، در مقابل اما اگر وضعیت قرمز باشد فقط معلمان و عوامل اجرایی در مدرسه حاضر می‌شوند و آیین بازگشایی را انجام می‌دهند و دانش‌آموزان را از طریق فضای مجازی در آن سهیم می‌کنند.

حضور در مدرسه

در مناطق سفید که مدارس به شکل همیشگی دایر است فرق نمی‌کند دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی تحصیل کنند یا متوسطه اول و دوم، چون همگی باید در مدارس حضور فیزیکی داشته‌باشند. البته راهبرد آموزشی برای مقطع ابتدایی این است که بچه‌ها ۹۰ درصد حضور فیزیکی داشته‌باشند و ۱۰ درصد بقیه زمان آموزشی را در فضای مجازی که شبکه شاد است، بگذرانند. در دوره متوسطه نیز پروتکل، حضور در فضای مجازی و استفاده از ظرفیت‌های شبکه شاد به‌عنوان یک فرصت معرفی شده که دانش‌آموزان مناطق سفید نیز باید از آن بهره‌مند شوند. برخلاف مناطق سفید که اوضاع مدارس در آن رو به راه است، تکیه آموزش در مناطق قرمز تماماً بر آموزش‌های مجازی و تعلیمات تلویزیونی و توزیع بسته‌های یادگیری متکی است. در مناطق زرد هم که وضعیتی بین این‌دو را دارد دانش‌آموزان تلفیقی از حضور فیزیکی و حضور مجازی را تجربه می‌کنند به طوری که در دوره ابتدایی باید دو یا سه روز در هفته در مدارس حاضر شوند.

در دوره متوسطه نیز چه در سه سال اول و چه در سه سال دوم، دانش‌آموزان باید حداقل دو روز در هفته به صورت حضوری در مدرسه حاضر شوند و اگر شورای مدرسه صلاح دید روزهای پنجشنبه نیز به مدرسه بیایند و خدمات آموزشی و تربیتی دریافت کنند.

مناطق زرد وضعیت شکننده‌ای دارند و تا قرمز شدن فاصله چندانی ندارند، مناطق سفید هم هر آن بیم آن دارند که به وضعیت زرد تبدیل شوند. بنابراین وقتی پروتکل آموزش و پرورش حضور همه روزه در مدارس را برای دانش‌آموزان مناطق سفید اجباری می‌کند و حضور فیزیکی در مدارس را حداقل دو روز در هفته برای دانش‌آموزان مناطق زرد الزامی می‌داند، هراس انتشار ویروس در فضای مدارس نیز قوت می‌گیرد، هر چقدر هم که مدارس مدعی باشند فضا را ضدعفونی و دانش‌آموزان را ملزم به رعایت فاصله‌ها می‌کنند. درواقع وضعیت شکننده مدارس در موقعیت‌های سفید و زرد چیزی است که در پروتکل بازگشایی مدارس دیده نشده و جابه‌جایی مستمر دانش‌آموزان از محیط بیرون به محیط مدرسه که احتمال انتقال ویروس و سرایت بیماری را بالا می‌برد، مغفول مانده‌است.

مدیرکل دفتر تربیت‌بدنی آموزش و پرورش در گفت‌وگو با جام‌جم:

ورزش در زنگ کرونا

میثم اسماعیلی
جامعه

📌 امروز در فاصله کمتر از یک ماه به آغاز سال تحصیلی، تازه پروتکل بازگشایی مدارس از سوی وزارت آموزش و پرورش منتشر شد؛ پروتکلی که براساس آن وضعیت تحصیل دانش‌آموزان در سال جدید تحصیلی در سه وضعیت قرمز، زرد و سفید تبیین شده است. با مرور این شیوه‌نامه اما خیلی زود نقش کم‌رنگ ورزش به چشم می‌آید؛ این‌که به نظر می‌رسد حتی در شرایط بحرانی کنونی هم ورزش و تربیت‌بدنی اولین قربانی این شرایط است، هر چند ناگفته نماند شرایط برقراری زنگ ورزش با توجه به خطرانی که ویروس کرونا دارد، حساسیت‌های بیشتری به همراه داشته است. با محمد جعفری، مدیرکل دفتر تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش و پرورش درباره همین موضوع حرف زدیم و پرسیدیم حداقل با یک مرور کلی چرا اولین چیزی که به ذهن می‌رسد نادیده گرفتن زنگ ورزش در شیوه‌نامه وزارت آموزش و پرورش است؟

📌 در ۳۳ صفحه دستورالعمل منتشر شده از سوی وزارت آموزش و پرورش چرانقش زنگ ورزش/ایقدر کم‌رنگ است؟

این‌طور نیست که نقش ورزش کم‌رنگ باشد، حداقل ما این‌طور نمی‌بینیم.

📌 چرا؟

در حوزه تربیت بدنی ما دو بحث داریم؛ یکی درس تربیت بدنی و یکی فعالیت‌های مکمل یا فوق برنامه را در دوره ابتدایی و متوسطه این شیوه‌نامه، اسم دروس نیامده است. به عنوان مثال حرفی از درس علوم و ریاضی هم نیست و به‌صورت کلی وضعیت دروس در سه وضعیت موجود را با نگاهی به اصول حاکم و اهداف و مواردی که باید رعایت شود، توضیح داده است. در حالی‌که زنگ ورزش هم جزو دروسی است که در زیر مجموعه این بحث دیده

راه‌اندازی کانال اختصاصی مشاوران مدارس

مسعود شکوهی، مدیرکل امور تربیتی، مشاوره و مراقب در برابر آسیب‌های اجتماعی وزارت آموزش و پرورش با بیان این‌که از ابتدای سال تحصیلی جدید با راه‌اندازی کانال اختصاصی مشاور برای هر مشاور مدرسه به دنبال این هستیم که مشاوران با دانش‌آموزان مدرسه خود به صورت فردی و گروهی ارتباط داشته باشند، گفت: این اتفاق افتاده است و اکنون تمامی مشاوران مدارس داری کانال و گروه اختصاصی هستند. / جام‌جم دیلی

دستورالعمل ویژه بازگشایی مدارس نقاط ضعف و قوتی دارد که می‌تواند هم باعث آسودگی خیال و هم نگرانی باشد

دغدغه مشق و ماسک

تحصیلی آغاز می‌شود به شکل این روزهایش باقی بماند و استان‌های قرمز بیشتر از عدد ۱۵ فعلی و استان‌های با وضعیت هشدار بیشتر از ۱۱ مورد کنونی نشوند و در واقع اوضاع بدتر از امروز نشود، اما سال تحصیلی برقرار خواهد بود حتی اگر درهای مدارس بسته بماند.

درهای مدارس قرار است در مناطق زرد و سفید به شکل سنتی دایر خواهد بود که این دایر بودن متکی است به پروتکل ۳۳ صفحه‌ای آموزش و پرورش که هدفش نسخ‌خن هم‌زمان سیخ و کیاب است تا نه سلامت دانش‌آموزان به خطر بیفتد و نه آموزش و یادگیری‌شان متوقف شود.

این پروتکل سعی کرده خیال‌ها را جمع و دل خانواده‌ها و دانش‌آموزان را نسبت به این‌که محیط مدرسه جای خطرناکی نیست، قرص کند. این پروتکل در بندها و تبصره‌های مختلف، در قالب تذکرات و یادآوری‌هایی چند، کوشیده مدرسه را محیطی امن ترسیم کند و از آن تصویری قابل اعتماد بسازد. این پروتکل مدینه فاضله‌ای است برای خودش، اما ایراداتی هم دارد که جدی است و می‌تواند به سال تحصیلی پیش رو، درصد حضور دانش‌آموزان در مدارس و کیفیت آموزش آنها لطمه بزند.

تراکم کلاس‌ها

کلاس‌ها نیازی نیست که البته مشخص نشده منظور دقیقاً کجاهاست و ملاک تعیین کلاس‌هایی که نیاز به تقسیم‌بندی ندارند، چیست. برای مدارس متوسطه مناطق زرد نیز همین نسخه نوشته شده، به این معنی که کلاس‌های پرجمعیت گروه‌بندی می‌شوند و کلاس‌های کم جمعیت طبق روال معمول به کارشان ادامه می‌دهند. حال سوال این است که چرا بازم وضعیت شکننده مناطق زرد در این پروتکل دیده نشده و چرا برای دانش‌آموزان ابتدایی و متوسطه که از نظر میزان درک شرایط و توان رعایت پروتکل‌ها تفاوت فاحشی با هم دارند، یک وضعیت واحد پیش‌بینی شده‌است و چرا کلاس‌های کم جمعیت که بازم معلوم نیست چه تعریفی دارند، تراکم کلاس‌ها باید مثل روزهای بی‌کرونا باشد.

مثل بقیه بخش‌های پروتکل آغاز سال تحصیلی، مدارس مناطق سفید طبق روال سال‌های قبل کلاس‌بندی خواهند شد، یعنی حتی اگر موقعیت ایجاد کند، تعداد دانش‌آموزان هر کلاس با ۴۰ دانش‌آموز نیز بسته خواهد شد. مدارس مناطق قرمز نیز که تکلیفشان روشن است چون هیچ کلاسی در آنها برگزار نمی‌شود تا لازم باشد درباره تراکم آنها حرف زده شود، ولی درعوض درباره مدارس مناطق زرد و تراکمی که برای آنها پیش‌بینی شده می‌توان زیاد نوشت. طبق پروتکل، در مدارس ابتدایی جمعیت کلاس‌ها بر اساس مساحت کلاس و تعداد دانش‌آموزان تعیین می‌شود که این کار باعث تقسیم‌بندی بچه‌ها در کلاس‌های بیشتری می‌شود. اما بازم طبق همین پروتکل اگر در جایی امکان رعایت فاصله اجتماعی وجود دارد، به تقسیم‌بندی

وضعیت امتحانات

مقابله با آن و حذف تقلب‌های آتلاین کاری انجام شده یا در فرصت باقی‌مانده کاری انجام خواهد شد یا خیر. تکرار آزمون‌های بحث برانگیز مجازی گویا قرار است در مقطع متوسطه نیز امسال بار دیگر تجربه شود، البته نه برای همه دانش‌آموزان بلکه برای آنهایی که فقط در مناطق قرمز زندگی می‌کنند. طبق پروتکل، دانش‌آموزان مقاطع متوسطه در مناطق زرد در همه پایه‌ها امتحانات آخر سال خود را به‌صورت حضوری انجام خواهند داد. درعوض دانش‌آموزان مقطع متوسطه مناطق قرمز به جز کلاس نهمی‌ها و دوازدهمی‌ها که امتحان نهایی دارند، همگی امتحانات آخر سال خود را به صورت غیرحضوری می‌گذرانند.

در واقع طبق این پروتکل، بچه‌ها در شرایطی غیرهمگون قرار می‌گیرند، یعنی در حالی‌که عده‌ای از دانش‌آموزان به خاطر شرایط کرونایی در امتحانات مجازی، که امکان هر تقلبی در آن هست. شرکت می‌کنند. دیگری که سایه کرونا بر سرشان کم‌رنگ‌تر است مجبورند در امتحانات حضوری که طبیعتاً سخت‌تر است، شرکت کنند. طبیعی است که چنین وضعیتی نمرات دانش‌آموزان دستخوش تغییرات بعضاً غیرواقعی می‌شود و عملکرد دانش‌آموزان به طور مصنوعی از هم فاصله می‌گیرد.

مطابق پروتکل تدوین شده همه دانش‌آموزان یک ارزیابی مستمر در طول سال تحصیلی و یک ارزیابی پایانی را تجربه خواهند کرد. در مدارس ابتدایی مناطق سفید که سیستم ارزشیابی توصیفی در آنها حکمفرماست، بچه‌ها به صورت مستمر و حضوری در طول سال تحصیلی ارزیابی می‌شوند و در پایان سال نیز اگر دانش‌آموز پایه اول تا پنجم باشد امتحان پایانی نخواهد داشت. اما دانش‌آموزان پایه ششم اگر بحران کرونا مهار شد در پایان سال تحصیلی در آزمون هماهنگ منطقه‌ای که مکتوب است، شرکت خواهند کرد اما اگر کرونا همچنان وجود داشت و می‌تاخت، آزمون این بچه‌ها به صورت مدرسه‌ای ولی همچنان حضوری برگزار خواهد شد. در واقع این پروتکل برای هر دو وضعیت احتمالی دو سناریو تعریف کرده که از نقاط قوت آن محسوب می‌شود، چون از هم اکنون دانش‌آموزان، خانواده‌ها و کادر مدرسه تکلیفشان را با امتحانات می‌دانند و در زمان موعود کسی شوکه و غافلگیر نمی‌شود.

البته تأکید بر این نکته که دانش‌آموزان پایه ششم درمناطق زرد با تشخیص شورای مدرسه می‌توانند امتحانات را به‌صورت مجازی برگزار کنند، خاطره تلخ امتحانات مجازی در ماه‌هایی را که گذشت زنده می‌کند و معلوم نیست آیا برای

شده است؛ یعنی زنگ ورزش در بحث آموزش در این شیوه‌نامه همچون دروس دیگر دیده شده است.

📌 منظور شما درس تربیت بدنی است که از پایه اول تا دوازدهم در درس دیده شده است؟

بله براساس کتاب راهنمای معلمان، معلم در آن ساعت درس تربیت‌بدنی در حیطه دانش، مهارتی، آمادگی جسمانی و نگرشی براساس سرفصل‌های موجود در کتاب راهنمای معلم مثل بقیه دروس کار خودش را انجام می‌دهد؛ ضمن این‌که در این دستورالعمل یک صفحه‌ای تحت عنوان فعالیت‌های حوزه معاونت تربیت بدنی و سلامت دیده شده که شامل دو قسمت است؛ بخش اول مربوط به درس و بخش دیگر مربوط به فعالیت‌های فوق برنامه است.

📌 به نظر شما اذلات زنگ ورزش با آموزش مجازی در تناقض نیست؟

شرایط کلاس درس ما با بقیه دروس متفاوت است. درس تربیت‌بدنی شامل سه حیطه است؛ اولی بحث آموزشی است، دیگری در حیطه نگرشی است و آخری هم مربوط به حیطه مهارتی است که این بخش خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود؛ یکی آمادگی جسمانی و دیگری مهارت‌های ورزشی است. به این مفهوم که اگر کلاس‌های ما در وضعیت سفید هم برگزار شود معلم با توجه به این حیطه‌ها باید هم تدریس کند و هم ارزشیابی‌اش را انجام بدهد.

📌 بحث حیطه آموزش را انجام دادیم؛ سوال بنده هم معطوف به همان ارزشیابی یا مهارت‌های ورزشی است.

ببینید در حیطه نگرشی فعالیت‌هایی است که دانش‌آموز با معلم همکاری می‌کند و فعالیت‌های گروهی انجام می‌دهند و مسئولیت‌هایی را معلم به دانش‌آموز محول می‌کند.

📌 با توجه به عملی بودن درس ورزش، چطور می‌توانید آن را به صورت مجازی آموزش بدهید؟

چند نکته وجود دارد. اول که درس ما عملی است اما ما در همان دوره ابتدایی شیوع کرونا در اسفندماه به همان شکلی که آموزگاران پایه در شبکه شاد یا پیام‌رسان‌های دیگر با دانش‌آموزان گروه داشتند معلم ورزش هم با

دانش‌آموزان گروه تشکیل می‌داد. این توانمندی در معلمان ورزش هم وجود داشته و دارد. اما در تابستان یک کاری صورت گرفت و آمدم در برخی از رشته‌های آموزشگاهی همچون فوتسال، بسکتبال، هندبال و والیبال یعنی چهار رشته توپی به اضافه دو رشته راکتی یعنی بدمیتون و تنیس روی میز و رشته‌های طناب‌زنی و آمادگی جسمانی، تدوین محتوای آموزشی متناسب با خانه کردم.

📌 یعنی این رشته‌ها را متناسب با محیط خانه کردید؟

این کار با تهیه کلیپ‌های سه تا پنج دقیقه تهیه شد. این به جز فیلم‌های کانونی است که هر جلسه ۴ دقیقه بود. در این فیلم‌ها متناسب با خانه، کارهایی را که می‌توان انجام داد توضیح دادیم. به عنوان مثال در بحث آمادگی جسمانی فیلم‌هایی برای تقویت عضلات شکم و دراز و نشست درست تهیه شده به این مفهوم که شکل آموزش آمادگی جسمانی با تغییراتی متناسب با محیط خانه آماده شده است. یا حتی از وسایلی که در منزل می‌توان استفاده کرد در این متناسب‌سازی پیشنهاد کردم.

📌 در بحث مهارت‌های ورزشی نیاز به سالن‌های ورزشی است. این بحث در متناسب‌سازی که صورت گرفته چطور دیده شده است؟

برخی از این مهارت‌ها همچون طناب‌زدن در منزل امکان‌پذیر است؛ ضمن این‌که در این میان یک جشنواره‌ای را تحت عنوان تدوین محتوای آموزشی متناسب با درس تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی در منزل با استفاده از کتاب راهنمای معلم اجرا شده است.

📌 در بحث ورزش صرفاً بحث آموزش مطرح نیست و فضای زنگ ورزش فارغ از فعالیت‌های

بدنی و آمادگی جسمانی به نوعی تفریح و بازی هم محسوب می‌شود. این را قبول دارید که این موضوع دیگر در آموزش مجازی قربانی می‌شود؟

بله، این نکته را قبول دارم. شرایط زنگ ورزش تفاوت‌های آشکاری با دیگر دروس دارد. یکی از اهدافی که در زنگ تربیت‌بدنی داشتیم همین است و همیشه هم می‌گفتیم که تربیت بدن از طریق فعالیت‌های ورزشی صورت می‌گیرد. بدون شک آن شادابی و نشاطی که ورزش به دانش‌آموز می‌داد در شرایط کنونی وجود ندارد و ما باید تمام تلاش‌مان را انجام بدهیم که آن بویایی همچنان وجود داشته باشد. 📌

